

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, September 14, 1982

Nr. 171

BEIRUTE LIBANIECIAI BE GINKLU NESUTARIA

“Sovietų valdžia Pabaltijyje neteisėta”, sako Australijos vyriausybė

Australijos vyriausybė vėl patvirtino, kad ji nepripažįsta Pabaltijo kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Birželio 15 dieną VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis įteikė memorandumą Lietuvos reikalui Australijos ministeriui pirmininkui Malcolm Fraseriui. Į memorandumą, ministerio pirmininko pavesta, rugpjūčio 10 d. atsakė veikianti užsienio reikalų ministrė Margaret Guilfoyle, kuri rašo: “Australijos vyriausybė nepripažįsta de jure Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Tai buvo ir tikėbama laisvas šios vyriausybės nusistatymas. Pripažindama, kad Pabaltijo valstybės šiandien yra Maskvos kontrolėje, Australijos vyriausybė jokiu būdu nelaiko Sovietų joms užimtos teritorijos teisėta”.

“Malonu, kad Jūsų Komitetas vertina Australijos poziciją ir kad ji prisideda prie tarptautinės paramos Jūsų bylai”, užbaigia savo laišką ministrė Guilfoyle.

Prie laiško pridėtas Australijos ministerio pirmininko pareiškimas, paskelbtas liepos 18 d. Pavergtųjų Tautų Savaitės proga. Jo žodžiais: “Šią savaitę prisimename ir įsipareigojame: prisimename tuos, kurie kentėjo ir žuvo siekdami asmenų ir tautos laisvę; įsipareigojame nesutaisyti su tuo, kad šiandien daugeliui tautų dar paneigiama nepriklausomybė, ir daryti visą, kas mums įmanoma, tai padėčiai palengvinti”.

“Šią savaitę mes ypatingai prisimename visas, pasaulio didžiausias ekspansijinės valstybės, Sovietų Sąjungos, aukas”, toliau rašoma pareiškime. “Mes prisimename didvyriškumą tų vyrų ir moterų, kurie priešinosi jų pavergimui ir kurie šiandien tebestengia atgauti teisę tai jiems priklausančias laisvės”.

Ministerio pirmininko pareiškimas taip pat pabrėžia, kad laisvosios valstybės turi nepamiršti, jog “laisvė susieta su

įsipareigojimais. Tik išpildydamos tuos įsipareigojimus, laisvosios valstybės sugebės užtikrinti, kad ateitis priklausytų ne tiems, kurie siekia įbrukti pavienę dogmatinę ideologiją, bet tiems, kurių tikslas yra leisti laisvai pasireikšti laisvų žmonių įvairiausiomis energijoms”.

AUSTRALIJOS ORGANIZACIJOS DĖKOJA VLIKO PIRMININKUI UŽ APSILANKYMĄ

“Mes labai dėjuojame, galėję susitikti su dr. Bobeliu ir su juo praleisti vakarą, kurio metu patyrėme vertingos informacijos”, savo liepos 31 d. laiške VLIKo įstaigai rašo Australijos New South Wales provincijos Pavergtųjų Tautų tarybos sekretorė Lia Looever, B.E.M. “Mūsų Synėjūje nedaug, ir mūsų finansiniai ištekliai kuklūs. Savo dvasioje, ir mes norėtume kelti, kaip jūs ir turite tokių platų draugų būrį, bet mes tolimoje Australijoje”.

Rašydama ir Jungtinio Pabaltiečių Komiteto vardu, Lia Looever prašo perduoti dr. Bobeliui geriausius linkėjimus ir padėką už jo apsilankymą. Pasak jos, abiejų Australijos organizacijų nariai jaučia, kad glaudesni ryšiai su VLIKu, ir ypač VLIKo narių apsilankimai, labai praverstų jų veikloje.

(Elta)

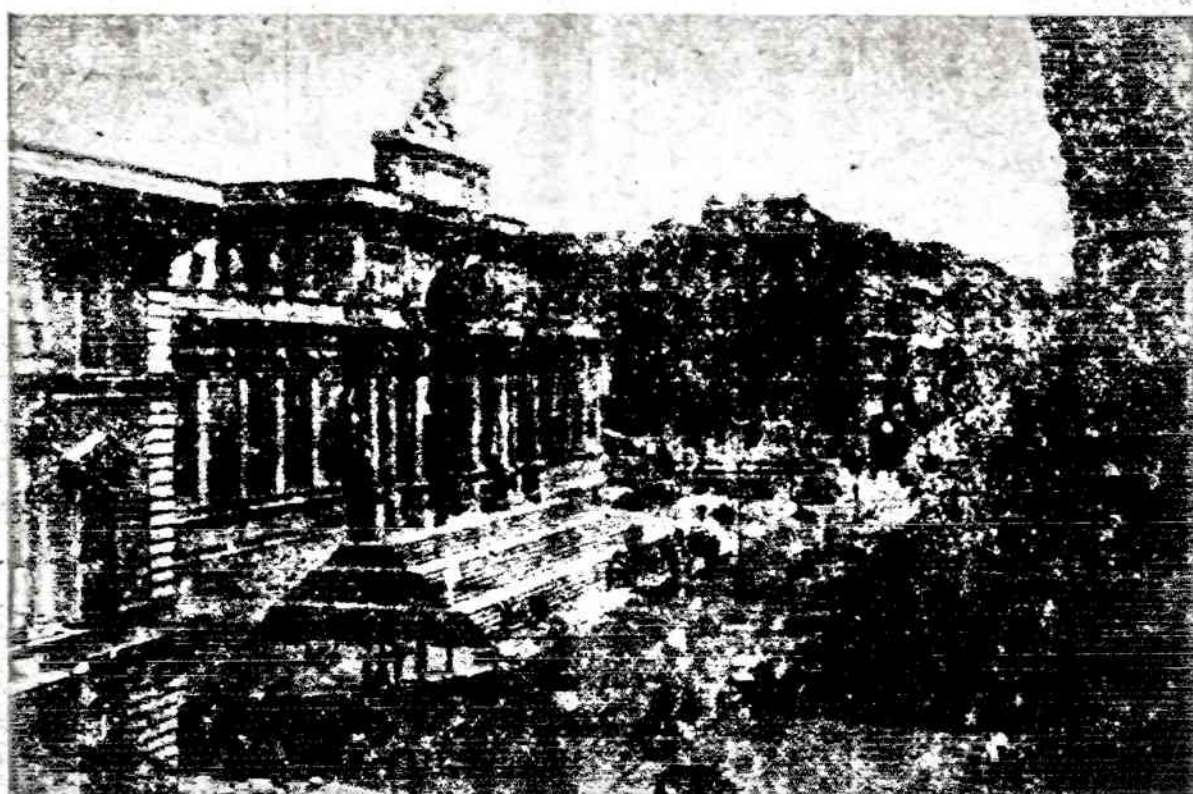
— Afganistano komunistinė vyriausybė atleido du ministrus. Valdžia jais nepasitikojo.

KALENDORELIS

Rugsėjo 14: Sv. Kryžiaus išaukšt. Rimtas, Visgaudė, Mindaugas, Giratė, Rugis, Zubris.

Saulė teka 6:29, leidžiasi 7:06. Oras debesuotas, šiltas, li.

Didžiausioje Romos gatvėje sekmdienį specialistai atidarė visus seifus ir išnešė Vatikano tarnautojų santaupas ir brangenynes.

Visų ginklų rūšių viršininkai ir vėl valdo Argentina

BUENOS AIRES. — Argentinos prezidentas Reynaldo Bignone šeštadienį paskelbė, kad Argentina nuo praeito penktadienio ir vėl valdo trijų ginklų rūšių viršininkai. Nuo šių metų liepos 22 dienos kraštą valdė ūkiai Argentinos kariuomenės viršininkas gen. Cristino Nicolaides.

Argentinos karo jėgoms pralaimėjus Falklandų salų mūšius, Argentinos karo vadai nesutarė apie tolimesnę krašto vyriausybės politiką. Generalas Nicolaides tarėsi su aviacijos ir laivyno vadais dėl krašto prezidento paskyrimo, bet negalėjo susitarti. Aviacijos gen. Lami Dozo buvo įsitikinęs, kad aviacija skaudžiausiai pakentė britams, todėl aviacijos vadovybė turėtų sudaryti naują vyriausybę.

Tuo tarpu generolas Nicolaides buvo kitos nuomonės. Jis buvo įsitikinęs, kad didžiausia ir galingiausia Argentinos karo jėga yra sausumos kariuomenė, kontroliuojanti ne tik tai sostinę, bet ir kitus didesnius pramonės centrus. Gen. Nicolaides siūlė krašto prezidentu paskirti sausumos kariuomenės vadą. Kada aviacijos ir laivyno vadai — gen. Lami Dozo ir adm. Jorge Anaya nepritarė pasiūlymui ir nesutarė, tai gen. Nicolaides vienas paskelbė generolą Reynaldo Bignone krašto prezidentu.

Naujo prezidento inauguracijon buvo pakviesti gen. Lami Dozo ir adm. Anaya. Gen. Lami Dozo visai nepasirodė, o administracijos Anaya atėjo, bet atsisėdęs publikai skirtoj vietoj, atsisakymas eiti į jam paskirtą garbingą vietą. Ten sėdėjo generolas Nicolaides vienas.

Naujai karių paskirtas prezidentas Bignone sudarė civilinę vyriausybę. Demokratinis rinkimus visame krašte pradžioje pravedė 1984 metais.

Kada paaiškėjo, kad gen. B. Lami Dozo pradėjo kalbinti kitus karo vadus ruošti perversmą prieš prezidentą Bignone vyriausybę, gen. Nicolaides sukvietė aviacijos vadus, papasakojo, kas darosi ir pranešė, kad jis suims visus perversmininkus ir atiduos juos karo teismui.

— Tada prezidentas Bignone laivyno viršininku paskyrė adm. rolą Ruben Franco, o aviacijos viršininku paskyrė generolą Augusto Hughes. Adm. Anaya ir gen. Basilio Lami Dozo išėjo al sargon, pasizadėdami nesikišti į Argentinos vidaus politiką.

Oficialiai karių komitetas perims krašto valdymą nuo rugsėjo 21 dienos, bet abu naujai paskirti aviacijos ir laivyno karo vadai penktadienį pripažino krašto prezidentą Bignone legaliu vyriausiu Argentinos pareigūnu ir patelsino gen. Nicolaides paskyrimą. Generalas Nicolaides ėmėsi žingsnių, kad krašte nebūtų suirutės, vyriausybės nepagrįbtų komunistai ir bendromis jėgomis bus stengiamasi atstatyti krašto ūkį. Pirmojo eilės bus rūpinami sutvarkyti Argentinos finansai padėti.

DVYLIA AMERIKOS BILIJONIERŲ

WASHINGTON, D.C. — Amerikoje turtingiausi keičiasi, kaip keičiasi žmonių laimė. Kaip savo laiku turtingiausi buvo Rotchildai, Rockefellerai, Morgens, Hausai, taip dabar didžiausios Amerikos turtingiausias skaitomas new yorietis David Keith Ludwig. Jojo turtas siekia 2 bilijonus dolerių.

Antrąją vietą užima Gordon Peter Getty. Jo turtas siekia beveik pusantro bilijono. Šią sumą jis paveldėjo iš savo senelio. Po vieno bilijono turi šie turtingiausi ir turtingiausios: Perry Richardson Base, Sid Richardson Base, Margaret Hunt Hill, Caroline Hunt Schaeckoph, Philip Anschutz, Forrest Mars Sr., Lamar Hunt, William Herbert Hunt, Nelson Bunker Hunt, David Packard, Marvin Davis.

Didokas naftos pardavėjų skaičius artėja prie bilijono.

PASIBAIGĘ SOCIALISTŲ IR DEMOKRATŲ KOALICIJĄ

BONA, Vak. Vokietija. — Visi žinome, kad V. Vokietijos socialistai demokratai buvo sudarę koaliciją su vadinamais “laisvaisiais” demokratais. Iš viso buvo manyti, kad ta koalicija baigia irti, kai Vakarų Vokietijos socialdemokratų paveldė “laikos idėjos”. Jiems atėjo į galvą, kad atominis karas labiausiai pakentėtų vokiečiams, nes rusai pirmiausia naikintų Vakarų Vokietijos pramonės ir karinius centrus.

Demokratas Genschler, kancelerio H. Schmidto kabinete ėjęs užsienio reikalų ministerio pareigas, vakar pasakė paskutinę kalbą. Jis buvo priešingas koalicijos ardyimui, bet parlamentui pareiškė, kad jo kalba yra paskutinė koalicinio kabineto kalba.

— Amerikos kariškam malūnsparniui sprogu Vokietijoje, žuvo 45 sportininkai ir igula.

— Etiopijos diktatorius Magsista reikalauja daugiau pinigų ginklams įsigyti.

— Maskvoje buvo sugedusios telefono linijos su užsieniu. Rusų inžinieriams reikėjo 3 dienų transformatoriams pataisyti.

— Vakarų Vokietijos krikščionys demokratai galėtų pareikšti nepasitikėjimą kancelerio Schmidto vyriausybe, bet patys krikšč. demokratai dar tam nepasiruošę.

— Popiežius sutiko oficialiai priimti Jasir Arafatą kaip palestiniečių vadą.

— Valstybės sekretorius G. P. Shultz kreipėsi į izraelius ir arabus pritariti prez. Reagano planui Izraelio ir arabų taikai.

— Sovietų propagandistai paskelbė, kad užsieniečiai sugadino jų telefonus, bet kai nustatė, kad transformatoriai blogi, tai nutilo.

— Pirmadienį aukso uncija kainavo \$438.

— Brazilijoje prasidėjo rinkiminė kampanija. Kariai turės pasitraukti.

ŠEŠTADIENIO SUSISAUDYMO METU 3 UŽMISTI, 14 SUNKIAI SUZEISTI

IZRAELIO AVIACIJA NAIKINA KARO CENTRUS,
IRENGTAS PRIEŠLEKTUVINES PATRANKAS

BEIRUTAS, Libanas. — Praeitą šeštadienį ir sekmadienį vakariniame Beirute ėjo susisaudivimas tarp Libano karių ir kairiasparnių musulmonų. Libano kariai ryžosi tiesiai pereiti vakarų Beiruto dalį, kad galėtų greičiau pasiekti naujai išrinktą prezidentą Bšir Gemajelį, bet ginkluoti musulmonai pasistojo Libano kariams kelią. Kariai atsisakė tartis su ginkluota grupe ir prasidėjo susisaudivimas. Vakarų Beirutas privalo būti laisvas Libano kariams ir policijai. Susisaudivymo metu užmisti trys musulmonai ir 14 jų sunkiai sužeisti.

Libano vyriausybė patikėjo kairiečiams musulmonais ir nesikišo į musulmonų laikomą sritį, bet pasirodė, kad susitarimas su musulmonais negalioja. Vyriausybė siūlo karius į vakarų Beiruto nesuvaldytus kvartalus ir atims ginklus iš musulmonų. Libano vyriausybė nori išvengti prievartos, bet jei su kairiasiais musulmonais nepajęs susitarti, tai tada pasius daugiau karių ir suvaldys visus nenuoramus.

Pirmadienio rytą pačiame Libane nuolatka buvo labai įtempta. Jeigu musulmonai nesutiks atiduoti ginklų, tai gali naujai prasidėti kraujo praliejimas.

Izraelio tankai yra pasiruošę padėti Libano vyriausybei nuklauoti kairiuosius musulmonus, bet Libano vyriausybė patvirtino, kad ji gali naujai prasidėti kraujo praliejimas.

Tuo tarpu Izraelio aviacija apšaudė priešlektuvines Sirijos patrakas, įrengtas prie didelių sankryžų. Be to, Izraelio aviacija apšaudė Libano šiaurės esančioje stovykloje pasilikusius palestiniečius. Jie privalėjo jau būti išvažiuoję, tuo tarpu jie dar tebūna stovykloje. Izraelio aviacijos bombos priminė jiems, kad jie privalo greičiau išsikraustyti į užsienį.

NEW YORK, N.Y. — Dabariniui metu išmūšė valdara Atimųjų Rytų taikai, — pareiškė Vals'ybės sekretorius George P.

Smulz. — Izraelio vyriausybė turi būti pasiruošusi pripažinti Palestinos autonomiją ir pasitraukti iš karo jėgų užimtų teritorijų. Izraelis galės laikyti tas žemes, kurias turėjo 1973 metais, bet jie negalės laikyti tų žemių, kurias dabar Izraelio karo jėgos yra okupavusios.

Sekretorius patarė pasinaudoti šia proga, atiduoti pagrobtas žemes ir gauti visų arabų valstybių Izraelio pripažinimą. VI-sos arabų valstybės, susirinkusios Feze, nutarė pripažinti Izraelį. Susisaudivymo metu užduos užgrobtas Jordanijos ir kitas žemes.

Izraelis visą laiką siekė arabų valstybių pripažinimo. Dabar ta proga yra po ranka. Izraelis turi tuojau pradėti pasitarimus ir gauti teisę nepriklausomai tvarkytis.

MALAGOJE ŽUVO 44 KELEIVIAI

MALAGA, Ispanija. — Užsidėję milžiniškas ispanų keleivinis lėktuvas, kuris buvo besiruošęs iš Malagos didžiojo aerodromo atvežti į New York 360 keleivių. Lėktuvas, pradėjęs įsibėgioti aerodrome take, sprgo ir užsilepsenojo praneša Ispanijos radijas.

Sprogimai buvo garsūs ir gaisras apgaubė dar nepakilusį lėktuvą, todėl didelė keleivių dauguma pajėgė išsibelėti. Pirmieji pranešimai sakė, kad išsibelėjo visi, bet vėliau buvo tvirtinama, kad vienas kitas keleivis žuvo.

Malagon išskrido Amerikos aviacijos specialistai, kad nustatytų nelaimės priežastis. Keleiviai tvarkingai skubėjo iš lėktuvo ir buvo vežami į saugias vietas. Pradžioje buvo paskelbta, kad ugnies apdegintų keleivių skaičius siekė virš 20, o pirmadienio rytą paaiškėjo, kad nuo liepsnų mirė net 44 apdegusieji keleiviai. Palesnis pranešimas patvirtina, kad žuvo 41 keleivis, o kita tiek tebegydoma ligoninėse.

George Smulz

Valstybės sekretorius G. Shultz patarė izraelitams pasigalvoti, pasitraukti iš paimitų Jordanijos žemių ir gauti visų arabų valstybių pripažinimą.

Vicepremieras Tengas Hsiaopingas padarė esmines pakaitas visame Kinijos komunistų partijos sąslate, išskirdamas visus “kultūrinės revoliucijos” šalininkus.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo, žinių populiarius perteikimas
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

LIUOSUOJANČIŲ VIDURIUS VAISTŲ REIKALAI (4)

Antra rūšis liuosuojančių vidurius vaistų MINKSTINA vidurius: jų vartojimą sužinokime, tada sėkmingiau savus vidurius tvarkysime.

(Mediciniškas raginimas)

Susipažinome su sėleniniais (bulk-forming), vidurius liuosuojančiais vaistais. Tai viena tokių vaistų rūšių. Dabar susipažinkime su antra tokių vaistų rūšimi: tai vidurius MINKSTINANTIEJI (emollient) vaistai. Čia aptarsime per burną imamus sekancius vidurius minkštinančius vaistus, vaistinėse randamus. Jie yra pavieniai vaistai. Kai kurie laksatyvai yra kelių vaistų kombinacija. Apie tokius čia nerasysime.

Docusate. Poloxamer 188. Surfak (cheminis vardas: Docusate Calcium). Kasof (cheminis vardas: Docusate Potassium). Afko-Lube. Colace. Comfolax (cheminis vardas: Docusate Sodium). Diocetyl Sodium Sulfosuccinate. Alaxin. Magcyl.

Vidurius minkštinantieji laksatyvai (emollient laxatives — stool softeners) imami per burną paskatinimui žarnų judesį. Jie palengvina skysčių susisimaišyti su išmatomis. Tuo būdu išmatos esti apsaugomos suformuoti į sausą, kietą masę.

Šitos rūšies (vidurius minkštinantieji) laksatyvai nesukelia žarnų tuštėjimo, bet galima PACIENTŲ turėti vidurius be stenėjimo. Šitie laksatyvai gaunami vaistinėse be recepto. Vienok gydytojas gali pacientui patarti, kaip ir kiek tokių vaistų viduriams paliešioti vartoti.

Kada vartojami vidurius minkštinantieji laksatyvai

Vidurius minkštinantieji laksatyvai (emollient laxatives) vartojami tada, kai viduriai susilaiko dėl kietų ir sausų išmatų. Tokios jos gaunasi sekanciais atvejais: laike nėštumo; keletą dienų po gimdymo; suklejėjus viduriams naudojant kitokius vaistus; po operacijos; kada sylinimasis išvengtinasis; kai kurių ligų atvejais, kada sylinimasis turi būti išvengiamas: širdies ligos, hemorojus, išvarža, pakeltas kraujospūdis, turėtas paralyzius (strokas).

Susitvarkymas prieš vartojant tokius laksatyvus

Labai svarbu ir čia TRYS DALYKAI: MAISTAS (diet), NAUDINGI SKYSČIAI ir MANKŠTINIMASIS (exercise). Tokie laksatyvai turėtų būti vartojami tik trumpam laikui, jei kitaip gydytojas nenurodo. Tinkamas maistas yra TIRŠTI-Ų (sėlenų — roughage) turintys: pilnų grūdų duona ir tokie javiniai (cereals); sėlenos (bran); vaisiai, daržovės, ypač apuotos, žalios spalvos. Kartu reikia naudoti daug naudingų skysčių: per dieną mažiausiai nuo šešių iki aštuonių (8) stiklinių, aštuonių uncijų talpos kiekviena. Dar prie to kasdieninis darbinimasis, judėjimas. Mankštinimasis. Tik šitaip sveikata prisilaikanti, galima tikėtis

V. SVARIENĖ

JURATĖ IR KASTYTIS

normalios vidurių veiklos ir vidurių laksatyvų neįtraukiant.

Čia kiekvienas pensininkas turi atsiminti, kad reikia keisti gyvenimo nesveiką būdą sveikiau. Jei neįtraukia gausiai naudingų skysčių, sriubų tris kartus per dieną nevalgei, jei apsiėjai be gausaus vaisių daržovių valgyti: nieko nepadės tokiam visokie visokie laksatyvai. Reikia mums dabar kiekvienam pradėti tvarkytis, mediciniškai atgimti, sveiku gyvenimo keliu pradėti keliauti. Nežiūrint, kaip seniai netinkamai valgei, tvarkykis su maistu dar šiandien. Nesakyk, kad jau pasenai ir taip darysi darysi ir toliau taip netikusiai. Meskime tokius nusiteikimus, jie nieko gero mums nesuteiks. Nežiūrint, kaip senas pensininkas bebūtų, visada jam apsimoka susitvarkyti kaip reikia vidurius per tinkamą mitybą, per gausių skysčių vartojimą ir per judėjimą.

Naujas ir geras valgyimo būdas

Svorio sumažinimui, balerinų maistas yra sekantis. Pradėk

dažnai po mažai užkandžiant, gerai kiekvieną kasnį sukratyti. Nedaug valgysi, bet u tai sveikai maitinsies. Štai kaip gali elgtis: 8 val. ryto suvalgyti su pienu sėleninį pyragaitį (bran muffin). 10 val. ryto: rūgusio pieno, pasukų ar neriebaus jogurto puodelį su kepta bulve. Per pietus: žuvies (tuna) salotos su pomidrais. 2 val. po pietų: obuolys su varške. 6 val. vak.: kepta žuvis su svogūnėliais ir daržovės.

Taip negausiai užkandžiant mas gali valgyti dažniau. Mėgusi persivalgom. Žmogui tol gražu nereikia tiek maisto, kiek mes čia Amerikoje suvalgom. Ypač nuo jautienos, kiaulienos, žąsienos, antienos... visi atsisaikysim. Grįžkim prie žuvies ir liesos paukštienos (viščiuka, o odos bei tokių kalakutienų).

Taip labai svarbu dabar maitintis dar ir dėl to, kad dabar medicina pradėjo kreipti didelį dėmesį į APSAUGĄ nuo vėžio. O ne vien į jo gydymą kaip iki šiol kad buvo. Šioje savaitėje susireksa Seattle mieste iš 90 kraštų aštuoni tūkstančiai sveikatos reikaluose profesionalų aptarti apsaugos nuo vėžio priemones. Pagal profesorių gyd. Lee W. Wattenberg (iš Minnesotos universiteto), dabar jau susekta natūralios ir sintetinės medžiagos, kurios duoda vilčių užbėgti vėžiui už akių pirmu negu jis nepagydomai pakenks žmogui. Jau susekta, kad KETURIOS MEDŽIAGOS padeda vėžį tramdyti: MORKOS, esančios CAROTENE, daugelyje valgomų medžiagų esančios SELENIS (selenium), vitaminas C ir vitaminas E.

Kaip ten toliau mediciniškai reikalai vystysis, nesukime sau galvos. Bet jau šiandien neapsilauksime: pradėkime gausiai morkas valgyti kiekvienas ir kiekvieną dieną: bent po tris-keturias jas sudorokime visokiame pavidale, koks jis mums prieinamas. Bedarbiai pensininkai tegul jas tarkuojasi. Galima ir virtas valgyti. Šiaip žmonės valgykime žalias. Svarbu nuo mažens vaikus įpratinti prie morkų. Neapsileiskite nė viena jauna motina, savo vaikų ateitį gerinkime tinkamu maistu, pirmiausia savų pavyzdžiu.

Selenio gausime su įvairiu maistu. Vitaminą C — iš citrininių vaisių ir jų sūnų. Dar tabletėmis priiminkime, bent po tris per dieną po 500 mg. Neprirkite visokių persamų vitaminų mišinių. Maistu vitaminus priiminkime. Dar kiek prisidėkime, gryną vitaminą naudodami.

Vitamins E gausiai apturėsime, valgydami sekancius dalykus: pilnų grūdų miltus ir iš jų pagamintus kepinus: riešutus, daržovių aliejus bei margarinus. Dar priedui vitamino E kapsules, po 100 IU (tarplautinių vienetų), kasdien po dvi.

Toks valgis bus ne tik nuo vėžio galima apsauga, bet ir vi-

durių normavimas. Matom, kad ne tikrai lietuviškos rūšies duonos bei tokio ragaišio ne iš bėdos, tvarkant vidurius bei kitus sveikatos reikalus gerinant. Todėl meskime apsilaidimą su sėleninio maisto nevaigymu. Nė vienas pensininkas nuo dabar neatkaskime per visą savo gyvenimą nė vieno kasnio baltos duonos. Taip, ir ne per plauką kitaip. Juk, tikrai gana mums visokiomis negalėmis kankintis ir iš niekur reikiamos pagalbos nesulaukti. Imkime savo likimą kiekvienas pensininkas į savo rankas: pradėkime reikiamai maitintis ir pakankamai naudingų skysčių vartoti, kartu ne užsisėdėdami. Tada mažiau, ar visai nereikės laksatyvų.

Atsimintini dalykai prieš vartojant minkštinančius laksatyvus

Neimkim žarnų turinį minkštinančius laksatyvus sekanciais atvejais: kai praityje turėjai neįprastą reakciją paėmęs laksatyvą. Jei esi alergiškas tiems laksatyvams, nevalgyk jų. Negalima tokių vidurius liuosuojančių vaistų vartoti, turint sekancius negerumus: aklosios žarnos uždegimą ar jo reiškinis bei žarnų nepašalinamumą; širdies nepakankamumą; cukraligę; pakeltą kraujospūdį; būdamas įpratęs į laksatyvus; kai kraujai iš išėjimo žarnos dėl ažiūromos priežasties; jei imi kitokius vaistus bei kitus laksatyvus ar mineralinį aliejų.

Tinkamas laksatyvų vartojimas

Saugumo ir veiklumo dėlei pildyk sekancius nurodymus, vartodamas laksatyvus: pildyk gydytojo nurodymus, jei jis tokius vidurius liuosuoti vaistus yra prirašęs; kai pats save gydy ai laksatyvais, pildyk nurodymus ant įpakavimo; kartais viduriai tuština tik po dienos ar trijų paėmus laksatyvą; skysti viduriams liuosuoti vaistai gali imti su pienu ar vaisių sūka pagerinti skonio; vėl ta pati istorija: reikia viduriuose skysčių, norint tinkamai išsiuštinti, todėl reikia bet kokius laksatyvus vartojant gerti aštuonias stiklines (po aštuonias uncijas kiekviena) naudingo skysčio kasdien.

Atsargumas imant laksatyvus

Jokios rūšies laksatyvų neimkime sekanciais atvejais: kai turi aklosios žarnos uždegimą bei žarnų sujaušinimą — skrandžio bei žarnų skausmus, išpūtimą vidurių, jų gnaibymą, pykinimą bei vėmimą. Nevartok ilgiau savaitės jokių laksatyvų, jei kitaip gydytojas nenurodė. Taip elkis net nenurodymas vidurių po laksatyvų pavartojimo.

Kai kitus vaistus nurijai, tai laksatyvų nevalgyk per dvi valandas, nes gali būti sumažintas pirmųjų vaistų veikimas. Taip pat nevartok laksatyvų, kai jų nereikia: dėl slogos, dėl "kūno išsivarinimo", kaip toniko, būk dėl geresnės savijautos. Nevartok liuosuojančių vidurius vaistų, jei dieną kitą neturėjai vidurių. Šitos tiesos prisilaikyk kiekvienas, nes per daug žmonės priiminėja laksatyvų įvairiausiose pavidaluose. Kiekvienas šioje srityje ima save ganyti kaip išmąnydamas. Tikruojuose visi turėtų pildyti gydytojo nurodymus, o ne eglis pagal savus nesveikus nusiteikimus. Neimti reikia laksatyvų, gavus šberimą nuo jų, bei seniau toki šberimą turėjus.

Neimtina laksatyvai ir staiga pakitus vidurių veiklai, kuri tęsiasi ilgiau dviejų savaitių. Kai viduriai pradeda nenormaliai veikti, po kiek laiko susitvarko, ir vėl pasigadina. Tokiais atvejais tarsi su gydytoju, nes gali būti žarnos atsiradęs rimtas negerumas, sukėjęs tokią netvarką viduriuose.

Neimtini laksatyvai ir įpratus liuosuojančius vidurius vaistus (laxative habit). Daug žmonių pervartoja laksatyvus ir be jų

Burmistrė Jane Byrne suruošė milžinišką Chicagos šventę

Chicagos burmistrė Jane Byrne

Vasaros karščiai buvo dideli, bet burmistrė Jane Byrne visą laiką skubėjo iš vienos čikagiečių šventės į kitą. Bene pati didžiausioji josios šventė buvo rugsėjo 10 dieną, kai į Grant Parką suėjo 70,000 žmonių. Vieni atvyko Frank Sinatros pasiklausyti, o kitiems rūpėjo išgirsti pačios Jane Byrne žodį. Ji visuomet moka paliesti pačius gyviausius dienos klausimus.

Rugpjūčio 28 dieną Marquette Parke ji suruošė milžinišką Chicagos Lietuvių Festivalį. Marquette Parke susirinko virš 20,000 lietuvių. Pilna buvo ne tik tai Lithuanian Plaza Court, bet ir visos Marquette Parkas. Visus paruošiamuosius darbus atliko sen. Frank Savickas, glaudus burmistrės Byrne bendradarbis. Jam labai daug padėjo aldermanas Frank Brady ir kiti jų bendradarbiai. Svarbiausią kalbą pasakė Jane Byrne. Ji tarė:

— Man patinka lietuviai, kad jie nebėgioja iš vienos Chicagos vietos į kitą, bet gyvena savo namuose, juos prižiūri, palaiko švarą, pripildo bažnyčias...

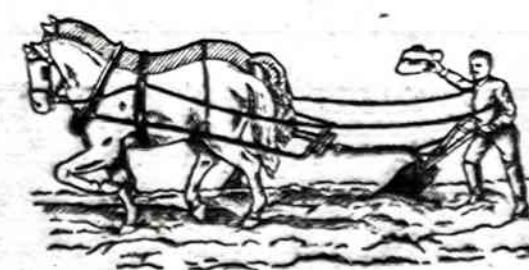
Už šiuos jos žodžius plojimui nebuvo galo. Garsiai plojo ir klebonas A. Zakarauskas.

Sekancią dieną burmistrė Byrne praleido Grant Parke, kur naujai paskirtas arkivyskupas Joseph Bernardin laikė mišias, o vėliau vaikščiojo po parką ir sveikinosi su susirinkusiais. Arkivyskupas pasakė, kad jam patinka būti su žmonėmis. Ne tik su arkivyskupu, bet ir su žmonėmis gražiausioje Chicagos paežerėje buvo ir Jane Byrne.

Merė Byrne rūpinasi ir miesto jaunimu. Ji sudaro darbo keliams tūkstančiams jaunuolių, baigusiu mokymą, bet dar neturėjusių jokio apmokamo darbo. Ji pasirašė sutartį Randolph ir Dearborn gatvių sričiai atnaujinti.

Jane Byrne gavo "Tikrų žmonių" pažymėjimą, parodydama, kad ji gali dirbti ilgas valandas, pirmininkauti posėdžiuose, kur turi būti išspręsti svarbūs miesto finansiniai ir darbo reikalai. Man ji patiko, kai pamaciau, kad ji gali įdėti tiek daug energijos ir darbo Chicagos gyventojų gerovei.

Charles A. Beachman

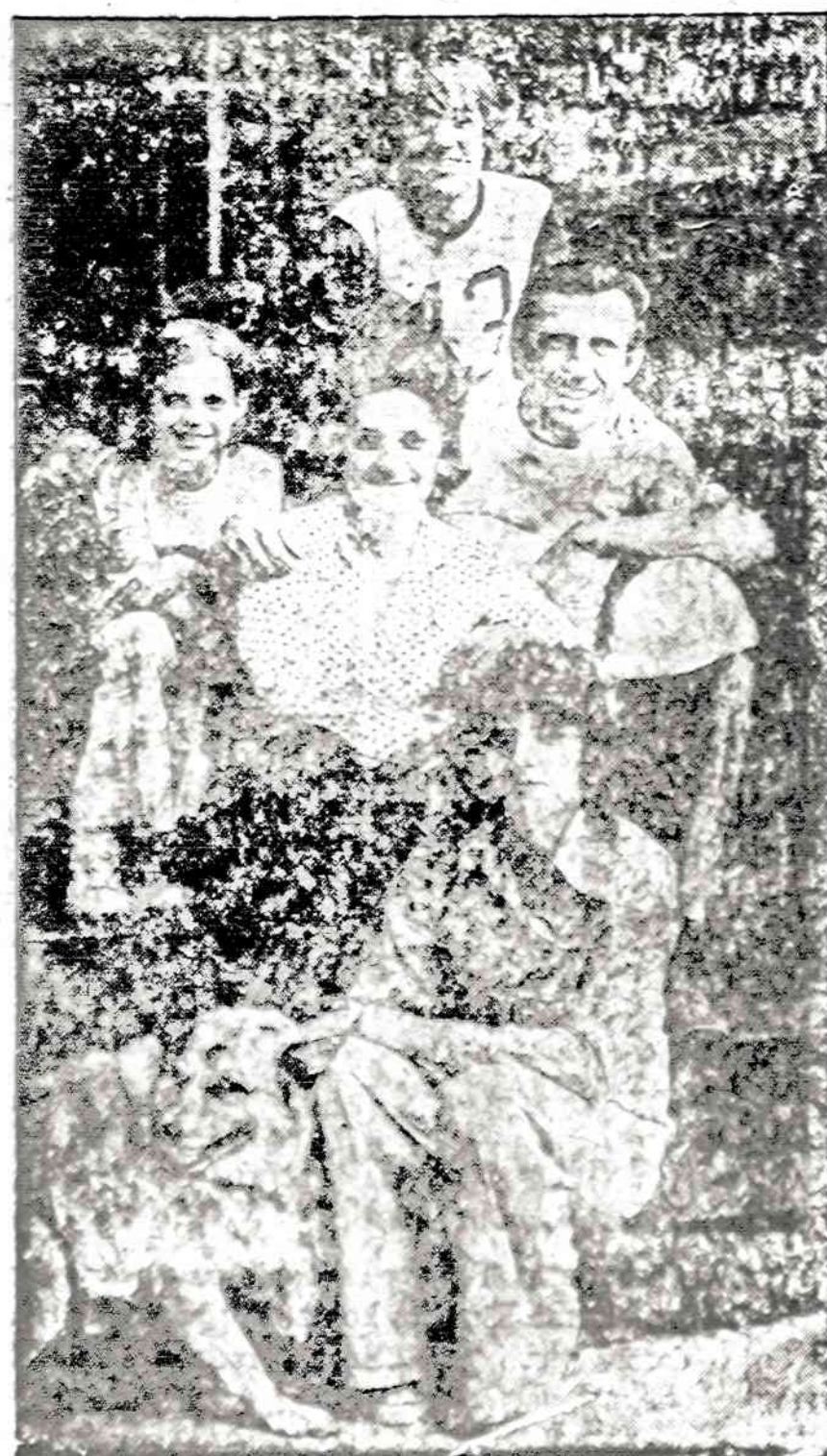
jų žarnos nejudą iš vietos. Tada sugenda nervai žarnose, raumenys ir audiniai. Tokiais atvejais reikia gydytojo pagalbos atpratimui nuo tų vaistų vartojimo.

Čia minimas išmatas minkštinančius laksatyvus prieš vartodamas pasitark su gydytoju dviem reikalais: 1. jei vartoji tuo pat laiku mineralinį aliejų. Mat, gali būti didesnis kiekis tokio aliejaus sugertas į kūną ir tada gali dėl to negerumas atsirasti. 2. jei vartoji kitus laksatyvus, nės pastarųjų susigerimas į kūną gali būti padidintas.

Pašalinė laksatyvų veikla
Kiekvienas vaistas šalla savo

gero veikimo, gali duoti neigiamą pašalinę veiklą (side effects). Tarkis su gydytoju, jei gavai išbėrimą, skrandžio bei žarnų dieglius bei gerklės sujaušinimą (nuo skystų laksatyvų). Išvada: Grįžkime normaliam mitybos, tikrai lietuviškon, daug skysčių, vaisių ir daržovių naudokime, pilnų grūdų duoną valgykime, ir lietuviškai apsisėdėkime: darbuokimės, judėkime, gimnastikuokimės, mankštinkimės. Tik tada mes pajėgsime ir be laksatyvų gyventi. Juos vandes tik apsilaidėjai mimėlose srityse. Pasiklaityti: United States Pharmacopoeial Convention, Inc. About Your Medicines.

For the woman who's at the heart of her family's finances.

You can't afford to be wrong. Because if you're in charge of the family budget, you're making decisions about the future, too.

And that's where U.S. Savings Bonds come in. Buy them through your bank. Or encourage your husband to sign up for the Payroll Savings Plan where he works.

That way, while you're meeting the day-to-day expenses, you'll still be building a more secure future for your family.

U.S. Savings Bonds. For the woman who really knows a good bargain.

Now U.S. Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at any bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Join the Payroll Savings Plan.

Join the Payroll Savings Plan.

Join the Payroll Savings Plan.

Join the Payroll Savings Plan.

Join the Payroll Savings Plan.

Join the Payroll Savings Plan.

Join the Payroll Savings Plan.

Join the Payroll Savings Plan.

LIETUVIAI KACETUOSE

(Tęsinys)

Ilgiausias kalinimo laikotarpis Landsberge W — nuo 1944 m. VII.7 iki 1945 m. I.27 dienos. Arch. V. Zemkalis atskė į Landsbergą 1944 m. rugsėjo mėnesį. Čia suorganizavo po-
gindinę veiklą, pasitelkdamas talkininkų. Svarbiausi uždaviniai buvo išgauti informaciją apie kalinių padėtį kalėjime (Gerichtgefängnis), padėti jiems maistu ir stiprinti žinomis apie sparčiai artėjantį hitlerinės Vokietijos žlugimą. V. Zemkalis mini savo talkininkus. Pirmiausia — „Šlūbis“ — karo invalidas, kalėjimo prižiūrėtojas; jo dėka buvo suorganizuotas drašus (fantastiškas, rašo V. Z.) pasi-
matymas su kalinių prof. Adolfu Damsu prieš I. G. Farben įmonės. Didele draša ir tiesiog akrobatiškai žygiams pasižymėjo čekų tautybės darbininkas (jo pavardės V. Z. jau neatsimenu); jis per neįveikiantį įmonės kamieną nusileisdavo su mai-
tu į patalpą, kur priverstinai dirbo lietuvių grupė, vadovau-
jama chemijos V.D. universite-
to profesoriaus Juozo Vėbros. Prof. A. Damsius ir kitas kalinys — agronomas Balys Gaidžiū-
nas išgavo iš kalėjimo raštinės lietuvių kalinių sąrašą, kuriame šalia pavardžių buvo pažymėta profesija ir amžius. Sąrašas, be suminėtų A. Damsio, 36 m., J. Vėbros, 36 m., B. Gaidžiūno, 33 m. — Katiulis Juozas, teisi-
ninkas, 42, Bičiūkas Bronius, advokatas, 36 m., Brunius Kle-
mensas, dipl. inž., 38 m., Dek-
nys Jonas, žurnalistas, 30 m.,
Valiulis Jurgis, asistentas (V.D. univers.), 26 m., Žickus Povilas, tarnautojas, 38 m., miręs kalė-
jime, Rudokas Juozas, tarnauto-
jas, 38 m., Balašis Balys, tar-
nautojas, 32 m., Gintautas Ro-
mas, karininkas majoras, 37 m.,
Kurkietis Izidorius, teisinin-
kas, 36 m., miręs kalėjime, Zem-
kalis Gabrielius, „Aušros“ gim-
nazijos Kaune 7-os klasės moky-
klas, 15 m., Budginas Bronius, studentas (V.D. univers.), 27 m.,
Margelevičius Stasys, studentas, 23 m., Mieldežys Jonas, darbi-
ninkas, 27 m. amžiaus, Kostka Stasys, moksleivis, 23 m., Jurk-
šas Petras, studentas, 23 m., Si-
daravičius Zenonas, tarnautojas, 20 m., Stačiūnas Jonas, tar-
nautojas, 24 m., Vasilauskas Vado-
vas, tarnautojas, 24 m., Lesaus-
kas Juozas, tarnautojas, 30 m.,
Viršila Vytautas, studentas (V. D. univers.), 19 m., mirė, kritęs kelyje iš kalėjimo į darbo sto-
vyklą I. D. Farben įmonėje, Pi-
pišas Vladas, studentas (V.D.

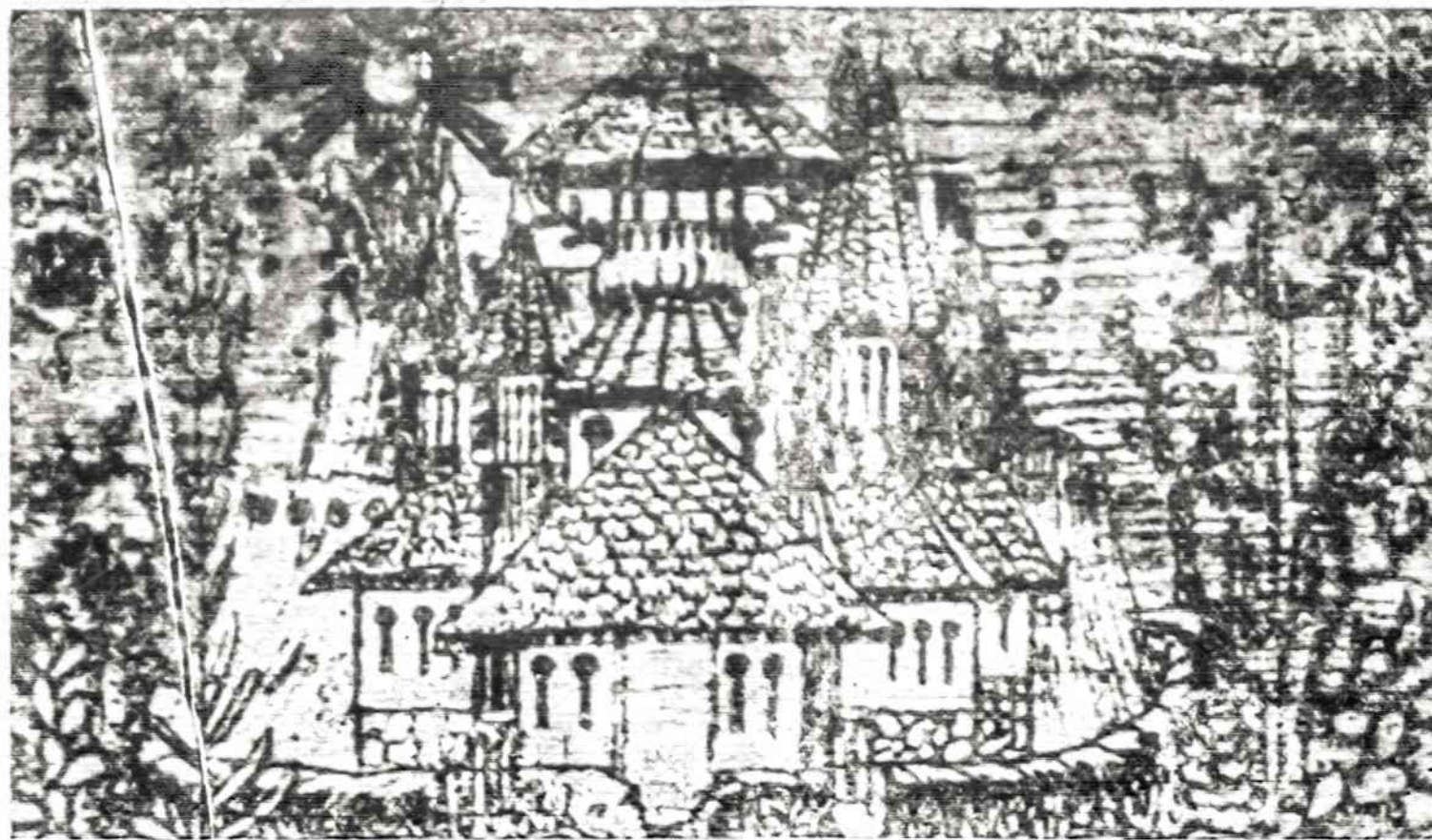
univers.), 21 m., Puodžiukaitis Gediminas, studentas (V. D. univers.), 24 m., Ančiokas Vla-
das, studentas (V.D. univers.), 25 metų.

Kiti V. Zemkalis talkini-
kai: vokietis, kalėjimo vachmis-
tras, taip pat karo invalidas, su-
leikęs tarp kitko žinių, į kurį
kalėjimą lietuviai kaliniai buvo
išvežti iš Landsbergo W 1945 m.
sausio 27 dieną, gydytoja dr.
Hilda Ostackov, gyvenanti VDR
(V. Z. duoda jos tikslų adresą
Vaimare), dezertyravęs Ver-
machto leitenantas Eidukonis,
išvežti priverstiniais darbais
lietuviai Landsberge W: V.
Baltrušaitis, gyvenantis dabar
Kaune, veterinarijos gydytojas
Radvila, darbininkas Armonas,
dirbęs „Südfabrikwerk“ įmo-
nėje. V. Zemkalis mini dar
Nasvyčių šeimą, paaugusius ka-
liniams palį lašinių ir puodyne
taukų, vokiečių stalių, dirbusį mi-
rusiems kaliniams (V. Z. užsa-
kymu) antkapių kūrėjas; gyve-
no jis Landsbergo W pirmies-
tyje už geležinkelio stoties.

Tiek grynai informacinės ne-
džiagos. Tikimės anų metų po-
grindininko archit. V. Zemkal-
nio dramatiškų nuotykių apra-
šymo ir nuotraukos kalinių Izi-
doriaus Kurkietis ir Gabrieliaus
Zemkalis, kurie drauge sura-
kinti, buvo evakuojami su lietu-
vių kalinių grupe iš Landsber-
g W į Berlyną. Gal suras medži-
gos ir būsus bendradarbiai pa-
čiame Gozove.

Straipsnyje „Apie Dievų mi-
ką“ — „Aušros 1979 m. 3-me
numeryje yra pastaba: „Ne visi
yra limkė kalbėti, juo labiau
raštu pasisakyti apie kalinimą
hitleriniuose naikinamuose la-
geriuose — patiekti žinių apie
savo išgyvenimus ir bendro po-
būdžio patyrimus. Lietuviai, at-
rodo, šiuo atveju yra mažiaus-
iai kalbūs, galbūt dėl įgimto
santūrumo, bet norėtumėm ti-
kėti, kad atliek būtina ir reika-
linga palikimo pareiga“. Štai ir
minimo radinio istorija paliudi-
ja, kad pastaba yra teisinga.

Iš tikrųjų, pas lietuvių per-
daug santūrumo, jų kuklumas
peržengia dorybės ribą ir tam-
pa jiems kenksmingu reiškinio.
Galbūt ir susipratimo permaža?
O gal ir kitos priežastys veikia?
Mūsų didžiai gerbiamas archit.
Vytautas Zemkalis atleis, kad
suminėsim jo abejonę, 1981 m.
liepos 23 dienos laiške jis rašo:
„Idomu, kokia intencija „Zie-
mia Gorzowska“ norėtų tą me-
džiagą panaudoti? Pasvarstyki-
te, ar tai būtų tikslinga? Para-
šykite!“
Atsakymas: — Reikalinga is-

M. K. Ciurlionio dekoracijos eskizas jo sumanytai operai Jūrėte

torija, istorija yra gyvenimo
mokykla kartų kartoms, joks
faktas negali būti istorijai už-
mirštas, juoba tokio masto
faktas; mums lietuviams —
Lenkijos piliečiams, einantiems
ir lenkų tautos gyvenimo mo-
kyklą, galvoje netelpa (kartoja-
me), kad tokias faktus gali pa-
siglemžti užuomarsa, kad jie sa-
moningai ar nesamoningai yra
skiriami nežinia. „Zicmia Gor-
zowska“ — kaip to paties vardo
regiono dienraštis rašo savo
krašto istoriją, nieko neapleis-
damos, nieko nenuitylėdamos, to
krašto žmonės su pasididžiavi-
mu priima lietuviškuosius fak-
tus pas save ir vadina juos „Lit-
wa na Ziemi Gorzowskiej“ taip,
kaip red. Zenon Nowopolski sa-
vo straipsnyje „Tajemnica lasu
pod Mysliborzem, ciag dal-
szy...“ („Ziemia Gorzowska“
Gorzow, 5 czerwiec 1891 r.)
(iš Europos Lietuvių)

— Gelbancios rankos yra
šventesnės, kaip besimeldžian-
cios lūpos.

— Pasakytas žodis yra sidabri-
nis, dar nepasakytas — auks-
nis.

TOKIOS TOKELĖS

Jungtinėse Amerikos Valsti-
jose vyksta du svarbius sociali-
nizai procesai: asimiliacija arba
sutirpinimas vienos mažesnės gru-
pės į didesnę grupę, ir akultūri-
zacija, kada grupės suranda su-
gyvenimo būdus. Savo laiku,
t.y., šio šimtmečio pirmoje pu-
sėje, buvo skatinamas pirmasis
procesas, ypač iš anglosaksų pu-
sės. Buvo net galvojama, jog
tautinės mažumos išnyks, o jų
vieton atsisistos protestantizmas,
katalikybė ir judaizmas, kurių
sugyvenimas ir bus „the Ameri-
can way of life“.

Tačiau su juodųjų išsilaisvi-
mo judėjimu paaiškėjo, kad
JAV gerovė yra svarbesnis ne
asimiliacijos būdas, bet akultū-
rizacija. Pavyzdžiui, airiai do-
minuoja katalikų bendruomenę
dėl savo ankstyvesnio atvykimo
į šį kraštą ir dėl savo glaudaus
sąlyčio su anglosaksais.

National Opinion Research
Center duomenys 1972 metais
rodo, kad airiai tesudaro tik
17% Amerikos Vyrų, tačiau jie
sudaro 34% kunigų ir 49% vys-
kupų. Dėl savo didesnio skai-
čiaus lenkai katalikai spaudė

lietuvių katalikus bažnyčioje,
ir lietuviai katalikai įkūrė savo
parapijas, atsiružėdamos nuo
lenkų ir airių.

Tai buvo svarbus akultūri-
zacijos procesas pas lietuvių, o
tas procesas buvo sustiprintas ir
net paskatintas grynai pasaulie-
tiškų pažiūrų veikėju, kaip kad
dr. Jonas Šliūpas. Idomu paste-
bėti, kad katalikas istorikas An-
tenas Kučas nesuprato tautinių
grupių akultūrizacijos Ameri-
koje ir religijos antraiiliškumo
tautybei, apšaukdamas dr. Joną
Šliupą lietuviybės grovėju, kai
tikrovė yra visiškai kitokia. Gi
iš kitos pusės, pasidavimas ai-
riški ar lenkiški bažnytiniai
hegemonijai dar ir šiandien
gimdo tokius kuriozus kaip ma-
rijoną Vaisnorą, kuris Romos
bylose arkivysk. Matulaitį pa-
verčia lenku. Kur dingio Chica-
gos 10 lietuvių parapijų? Lie-
tuvų bažnyčioje Amerikoje dar
tebevyksta aštri kova tarp asi-
milacijos ir akultūrizacijos.

Lietuviai marijonai begėdiškai
asimiliuojasi, paversdami lietu-
viškas parapijas bendromis, lie-
tuvišką gimnaziją turtingesnes

klasės mokykla, klastodami sa-
vo atkūrėjo tautybę net jo pa-
laiminimo byloje. Visa tai vyks-
ta ir todėl, kad pasaulietiskai
galvoją lietuviui nedaro jokio
priekaišto bažnytininkams.

Pasirodo, jog ne kokiam An-
tanui Kučui ir net ne visam Ai-
dų žurnalo kolektyvui yra lem-
ta suprasti, kad: (1) atskiros
grupės atvyko Amerikon skir-
tingais laikais ir neturi to pa-
ties bendro pergyvenimo, (2)
yra etniški skirtumai tarp kraš-
to ir krašto ir tautinės išikim-
bės įvairumas, (3) yra skirtingos
tautinės kolonijos Amerikoje.
Kažn ar Vainora norėtų pavers-
ti Matulaitį juodžiu, kadangi
judėjai socialinėje skalėje stovi
žemiau už lietuvių, o Vaisno-
rai lenkai yra matomai aukš-
čiau. Kažin ar marijonai pavers-
tų savo gimnaziją juoda, kai jie
vis kelia kainas už mokslą.
Aišku, kad ne.

Tautinio atsakymo veltui

Juozas Nendriūnas

ALEKSAS AMBROSE

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

McKinley Parko svetainėje
gruodžio 17 d. buvo suauktas
Chicagos lietuvių veikėjų susi-
rinkimas aptarti Klaipėdos kra-
to reikala. Susirinko apie 600
asmenų. Kalbėjo Naujienų red.
dr. P. Grigaitis, Draugo red. L.
Šimutis, kun. Česaitis, buv. Illi-
nois gubernatorius O'Hara ir zy-
dų veikėjas Komaiko. Susirin-
kimas pasiuntė sveikinimo tele-
gramą Klaipėdos Krašto Tary-
bai (Mažosios Lietuvos Gelbėji-
mo Komitetui). Klaipėdos kraš-
to lietuvių reikalams buvo su-
rinkta virš \$150. Ta proga buvo
paruoštas Chicagos lietuvių me-
morandumas JAV vyriausybei,
kurį Valstybės sekretoriui įtei-
kė specialii čikagiečių delegaci-
ja: J. J. Eiljošius, St. Kodis ir
S. B. Komaiko. Memorandumo
antraštė: „Klaipėda turi priklaus-
yti Lietuvai“.

Lietuvos Filmų Bendrovės at-
stovas A. J. Raciūnas pradėjo
rodyti judomuosius paveikslus
apie Lietuvos kultūrą ir ūkinę
pažangą. Programų metu jo
žmona padainuodavo lietuviškų
dainų. Raciūno programa pa-
tikdavo publikai ir noriai buvo
lankoma. Kiek vėliau judomo-
sius paveikslus rodė Lukšis.
1935 m. Lukšis savo filmus par-

davė Kaulakiui, kuris juos de-
monstravo ir kitose lietuvių ko-
lonijose Amerikoje.

Iš Lietuvos atvyko Lietuvos
Valstiečių Liaudininkų S-gos
atstovai kpt. L. Natkevičius ir
mok. B. Žygėlis ir rinko aukas.
Chicagoje jiems talkino Sanda-
ra, Lietuvių Politinis Iždas, Chi-
cagos Lietuvių Taryba ir kitos
organizacijos.

Rugsėjo 5 d. Sv. Jurgio para-
pijoje įvyko riaušės dėl lenkų se-
sery mokytojų. Klebonas Kru-
šas pašaukė policiją, kuri dary-
dama tvarką sužeidė keletą mo-
terų. Pradėta neleistų vaikų į
mokyklą. Už kelių dienų susi-
rinko parapijiečiai Mildos svei-
tainėje ir nutarė testti streiką,
kol klebonas parūpins lietuves
mokytojais. Buvo surinkta \$46
aukų išlaidoms padengti. Vysku-
pui įtikinus atstovus, kad gavęs
lietuves seseris mokytojais, tuo-
jau atsisų į parapiją, streikas
pasibaigė.

(Bus daugiau)

NURAMINO

— Ar tamsta žina, kaimyne,
kad tamstos suu turi kvailį pa-
protį, per visą naktį loti?
— Taip aš žinau. Bet jis taip
pat turi dar ir kitą paprotį — per
kiaurą dieną jis miega.

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,

paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicagos lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.

Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IS PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir
bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių
ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunimui ir prof. K.
Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė
lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus
ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IS EUROPOS SANDELJŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RECEPTAI • IŠPILDOMI RECEPTAI • PANNIE MAY BAL-
DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

2 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 2 val. ryto iki 2:30 val. vak.

Q. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo
1954 m. metraštis, Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vincas
Krevės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos,
J. Ruklio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V.
Mellaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir
M. K. Ciurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukštelės ir A. Varnos
kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

• DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tauti-
nių kokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų
šventes bei jų istoriją ir eigą. Idomi skaityti ir nedainuojan-
tiems, gerintis autorės puikiumi ir surinktais duomenimis
bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

• VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūke apraš-
tas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas
gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslai to laikotarpio buities lite-
ratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga
parduodama tik už \$2.

• LIETUVIAKASIS PAMARTIS, Henriko Tomo-Tamalauskas
įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir
Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam
lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama
vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai
naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$4.

• KĄ LAUMES LIMA, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsi-
minimai ir mintys apie samenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pi-
maisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius
bet kainuoja tik \$3.

• JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras-
tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne
Jurgio Jašinako knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir po-
etiją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises.
Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

• SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zosėnko kūryba, J. Valašio
vertimas. 306 psl. Knygoje yra 30 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago,
IL 60608. Užsakant paštą, pridėti bolševikų pasirašytas čekas.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 431-6188

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1982	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$18.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per	vienam mėnesiui	\$4.00
other USA localities \$40.00 per year,	Kanadoje:	
\$7.00 per six months, \$12.00 per	metams	\$45.00
three months, Canada \$45.00 per year,	pusel metų	\$24.00
other countries \$48.00 per year.	vienam mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Plėnraščio kainos:	pusel metų	\$24.00
Chicagoje ir priemiestiuose:		
metams	\$45.00	
pusel metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$18.00	
vienam mėnesiui	\$4.00	
aukštesnės JAV vietose:		
metams	\$40.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Gudelis nepataikė, o Šimkui nudiegė

Šių metų rugpjūčio 14 dieną Vilius Bražėnas skaitė paskaitą "Lietuvių laisvės keliai ir klystkeliai", bet iki rugpjūčio pabaigos Morkaus Šimkaus redaguojamoji Laisvoji Lietuva nepaskelbė tos paskaitos teksto. Jeigu redaktorius būtų paskelbęs tekstą, tai iš teksto būtų matyti, kad Šimkaus su Gudeliu nesusipratimams nebūtų jokio pagrindo.

Praėjus beveik mėnesiui, M. Šimkus parašė ilgą rašinį apie minėtą Bražėno paskaitą, bet paties teksto taip ir nepaskelbė. Antrame rašinyje jis jau ne apie Bražėną pasakoja, bet kabinėjasi prie Gudelio nieko bendro su Bražėno paskaita neturintį klausimą.

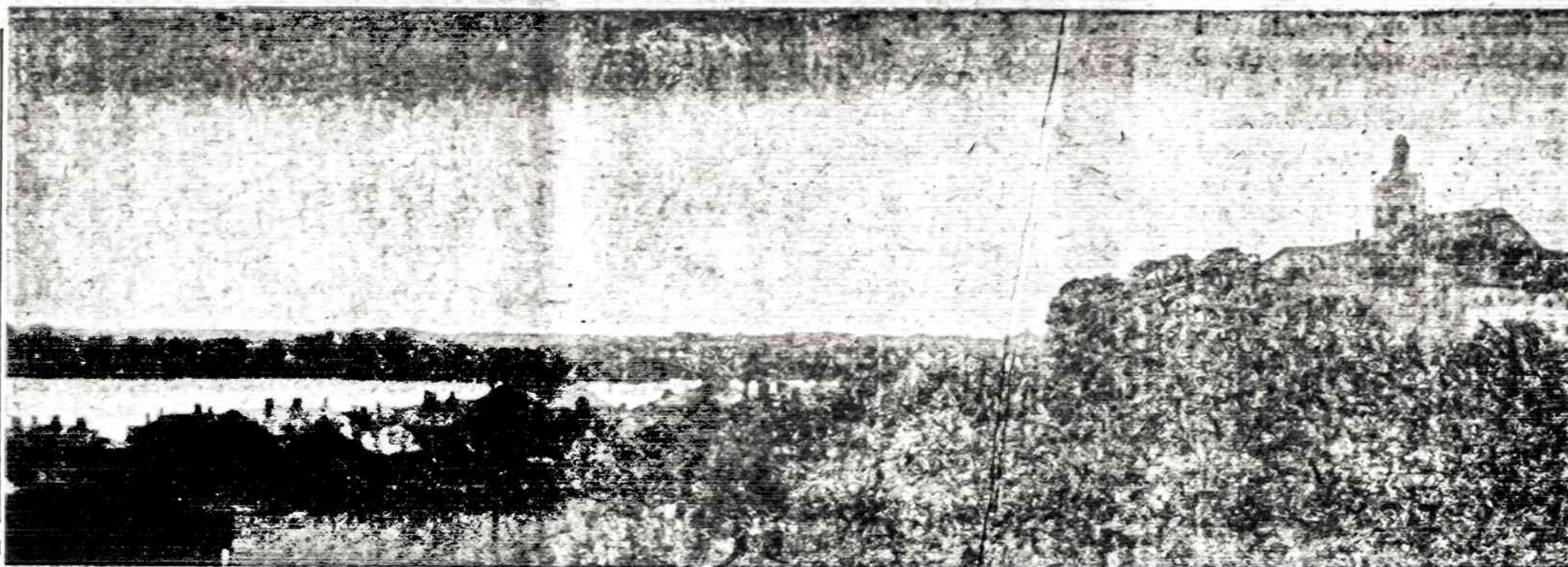
Iš šių dviejų rašinių aiškiai matyti, kad M. Šimkus mėgsta išeiti į lankas. Jeigu jis prisilaikytų svarstomo klausimo esmės, tai reikalus būtų greičiau išaiškinęs ir visiems būtų aiškiai matyti problemas sprendžiamo redaktoriaus plunksna.

Antrąjį savo rašinį pradėdamas, L.L. redaktorius šitaip pradeda:

"Š.m. rugpjūčio 28-30 d.d. Naujienos parašė vedamąjį tikslų suskaldyti ir suniekinėti Lietuvos Atgimimo Sąjūdį, birčinninkus ir Vilių Bražėną".
(L.L., 1982 m. rugpjūčio 9 d.)

Gudelis nemoka taip rašyti. Jis į lankas neina. Jis pasiima vieną klausimą. Tą klausimą visapusiškai, jei vieta ir laikas leidžia, panagrinėja ir padaro išvadą. Gudelis kalbėjo apie Viliaus Bražėno Chicagoje skaitytą paskaitą. Naujienos paskaitą garsino, o L.L. žmonės telefonais reikalavo, kad Naujienose būtų paskelbtas Bražėno paskaitos tekstas. Skambino net tie, kurie kalbant Bražėną girdėjo, bet jie norėjo patikrinti, ar Bražėnas iš tikrųjų taip galėjo pasakyti.

Esame tikri, kad Naujienų vedamajame buvo labai šiltai apie Bražėną pasisakyta. Taip pat esame tikri, kad Šimkus L.L. neišsklėtų Bražėno gabumų, kurie buvo iškelti Naujienose. Nepastebėjęs teigiamų Bražėno ypatybių, Šimkus rašo, kad Naujienos siekia ne tik suskaldyti Lietuvos Atgimimo Sąjūdį, bet ir suniekinėti pačius

Telšių miestas fotografuotas Lietuvos nepriklausomybės metais

birčinninkus ir Vilių Bražėną.

Rašinyje pasakytą, kad p. Bražėnas klysta, kviesdamas lietuvius tapti birčinninkais. Bet tai nėra birčinninkų skaldymas arba suniekinimas.

Šimkus nustebino ne tik Amerikos lietuvius, bet ir L.L. skaitytojus šitokiu savo tvirtinimu:

"Tuo tarpu V. Bražėnas apie L.A.S. ideologiją niekad nėra kalbėjęs ir (ar — N.R.) rašęs. Jis yra tarptautinės politikos nagrinėtojas ir šia tema daugiausia rašo ir kalba. Jis nėra L.A.S. narys, bet vienas iškilusių Laisvosios Lietuvos bendradarbių".
(Ten pat)

Tvirtinti, kad Bražėnas niekad nėra rašęs apie Atgimimo Sąjūdžio ideologiją gali tikrai įsismaginęs Šimkus. Užtenka tikrai pavartyti Laisvosios Lietuvos kompleksus, kad rastum Bražėno rašinių apie L.A.S. ideologiją ir principinius klausimus. Pats Šimkus, pavartęs senus L.L. numerius, rašė Bražėno ideologinius straipsnius.

Dar nepatikimėnis yra redaktoriaus Šimkaus tvirtinimas, kad p. Bražėnas nėra L.A.S. narys, o tik iškilusis Laisvosios Lietuvos bendradarbis. Redaktorius, įsismaginęs ginčė su Gudeliu, gali tokį nepatikimą dalyką paskelbti, bet jis neįtikins nė vieno lietuvišką visuomeninį gyvenimą sekančio lietuvių, kad Bražėnas yra tikrai iškilusis L.L. bendradarbis. Jis yra ne tik iškilusis bendradarbis, bet jis ir L.L. šiandien iškelia. Mirus Algirdui Kaulėnui, kur gi būtų Laisvoji Lietuva be Bražėno?

Pagaliam, kas gi būtų Bražėnas, jei ne "lašininkas"? Visi žino, kad jis nėra demokratas ar respublikonas. Kiekvienam aišku, kad jis nepriklauso krikščionims demokratams ar frontininkams. Visi žino, kad jis nėra valstietis liaudininkas ar tautininkas. Jis taip pat nėra "ūkininkų sąjungos" narys ir nepriklauso jokiai "rezistencijos" grupei.

Pagaliam, koks magnetas traukia tą "tarptautinės politikos tyrinėtoją", kaip tvirtina mažai skaitoma Laisvoji Lietuva, kai jis savo tyrinėjimus galėtų spausdinti bet kuriame lietuviškame dienraštyje arba plačiau skaitomame savaitraštyje?

Bet svarbiausia, Šimkus, skelbdamas šį tvirtinimą, visai užmiršo, kad Vilius Bražėnas yra Laisvosios Lietuvos redakcinės kolegijos narys. Kolegijos nariais neskelbiami kad ir labai iškilūs bendradarbiai. Tokiais skelbiami ne tikrai iškilūs, bet ir labai jau ištikimi bendradarbiai.

Jeigu jau dabartinis redaktorius leidžiasi į lankas, tai, peržiūrėjęs redakcijos kolegijos sąrašą, kur gi dingio

J. KLAUSEIKIS

Kai kurios V. Karoso laiškų temos

Liepos 26 d. mirė Viktoras Karosas, paskutiniu metu gyveno Čikagoje, Ill. mieste. Gėmė jis 1939 m. Vilniuje, mokslus ėjo įvairių miestų mokyklose. Veikė lietuvių reformatų visuomenėje, pastabas laikraščiuose, daug rašė į įvairias bendrašalis lietuvių reikalus. Daug straipsnių, studijomis pavadinimų, spausdino jis ir Naujienose.

Viename laiške man jis apie savo žurnalistiką šitaip rašo: "Rodos, esu įgudęs svarstyti ir opias problemas, bent iki šiol nesukeldamas pikto atkarių... Praktiškai rašau ne straipsnius, bet išsias studijas, kuriose gildėnu problemą iš visų pusių".

Rinko medžiagą apie žydų likimą načių okupacijoje 1978 m. gegužės 29 d. laiške Viktoras Karosas man rašė, jog "žydų klausimas pasidarė degantis. ALTA išsiskyrė, kaip Pitypas iš kanapių, grąšindamas NBC patraukti į teismą, už tariamą lietuvių vardo išniekinimą". (Tai buvo po TV filmo "Holocaust" — J.K.)

Prieš kurį laiką kalbėjęs su dr. K. Bobeliu ir rašo: "Išsiskyrė, kad žydų metamus kalinius lietuviams privalo atsakyti egzistenciali veiksmas, o ypač frontininkai, nes buvo priekš savo pirštus". V.K. toliau daro išvadą: "ALTA, kaip Amerikos lietuvių organizacija, ne-

bavo ir nėra atsakinga už visus veiksmus, vykčius okupacijų laikotarpyje. Todėl privalo laikytis nuolat nuo žydų keltų kaltinimų ir neįsivelti į juos "cover up" kombinacijas".

Tame pat laiške sakė, esąs suvokęs nemažai medžiagos apie Lietuvos žydų tragediją, bet dar jam trūksta dokumentinės medžiagos, kuria remiantis galėtų iškelti visą problemą. Kaip tik tą patį pavasarį, polemizuodamas su buvusiu Laik. vyriausybės teisingumo ministru Mečiu Mackevičium, Naujienose paminėjau 1941 m. Kaune išleistąjį Laikinosios Lietuvos vyriausybės įstatymų, nuostatų ir potvarkių rinkinį — knygą. Viktoras Karosas rašo man laiške, jog apsidžiaugęs tos knygos paminėjimu ir klausia, ar esu matęs tą leidinį, ar tik iš kito apie jį girdėjęs. Ar žinau, kur galima gauti bent kai kurių puslapių kopijas pasilaryti?

Apie ruošiamą žydų problemos studiją V. Karosas pasisako, jog prieš jį stovi sunkus uždavinys, "nes tikriausiai teks pajudinti širdį liūda. Kaip načių okupacijos metu atsirado lietuvių, kurie rizikuodami savo gyvybėmis gelbėjo žydus ir tuomet sukrovė lietuvių tautai moralinį kapitalą, taip panašioje situacijoje esame atsidūrę dabartyje. Jei visa išeivija teisingai žydų žudynes ir kūrų "pasakėles" apie tariamą tam tikrų

buvo išleista Laikinosios Lietuvos vyr. įstatymų ir potvarkių knyga? Tasai atsakas, jog išleista be jo žinios, nes jau tuo metu buvęs štuhofo kacetė. Ne visi Mackevičiaus surinkti dokumentai patekė į tą rinkinį ir daug kas pridėta. Nepataraus Karosui ja naudotis. "Kai išsitarau, — rašo V.K., — kad vis tiek galvoju paliešti šią skaudžią ir opią temą, prašė paskambinti, duosius patikimesnės medžiagos".

I tą laišką atsiliepiau, trumpai patvirtindamas, jog minima knyga išleista Kaune 1941 m., o jau 1942 m. skaičiau, o Mečys Mackevičius kacetėn buvo išvežtas 1943 metais. O ar ta knyga išleista su jo žinia, ar be jo žinios, negi patikrinsi, tačiau abejotina, kad toks rinkinys būtų sudarytas be įstaigos vyriausios galvos leidimo.

(Bus daugiau)

PIKITE JAV TAUPYMO BONUS

VINCAS KRĖVĖ MICKEVIČIUS

RAGANIUS

ŽEMAITUŠKA

(Tėsinys)

— Aš jau užkandau, tėveli...

— Na, na, — pabarė žemaitukas. — Kad ir užkandai jau, šilta arbata šaltą dieną nepakenks. Nedrįso Grigienė ilgai kunigui prieštintis. Atsisėdo ant kėdės kraščiuko, pasitaisė ant galvos škarėlę ir ėmė čiulpti cukrų, užgerdama arbata.

Paskui nusivedė ją kunigas kitan kambarin, ir ilgai ilgai ten jiedu apie kažką tarėsi. Apie ką tuomet kalbėjo, niekas nesužinojo, nors miestelio davatkelės ir teiravosi klebonijoje. Grigienė nei dabar, nei vėliau neprisitarė nei vienu žodžiu, o žemaituko niekas nedrįso paklausti.

Išėjo Grigienė iš klebonijos susirūpinusi ir ėmė tuojau pas sodiečius, buvusius miestely, teirautis, ar nėra matę Elenos. Surado ją pagaliau bažnyčioje ir nuo jos neatsitraukdama meldėsi drauge per visą mišparą.

Mišpams pasibaigus, pagavo mergą už rankos.

— Eism, mergele, namo. Ten jau mūsų gyvuliai laukia...

Pravirko gailiomis ašaromis nelaiminga merga.

Bijau, tėveli! Dėdė Nepė eiti ir nebegrižti.

— Kur dabar eisi, mergele, naktį? Negi pas žydus nakvosi? ... Jei jau kitaip negalima, tik kad išeitai, pavėžins tave pas tetą...

Namie sutiko jas Grigas piktai žvairuodamas. — Na, ką? ... Vėl parsivedei? — sumurmėjo panosy.

— Kur ji dėss naktį! Negi pas žydus vaikiošis? — subarė žmona. — Kad ir turim atstatyti, reikia širdis turėti...

IV

Niauru, nejauku buvo pirmadienio rytą Grigų šeimoje. Sėdėjo dabar visi už stalo ir valgė tylopomis iš vieno dubens pusryčius. Senis Grigas šnypstė nosimi, retkarčiais pažvelgdamas čia į sūnų, čia į mergą. Elena, užtraukusi giliai ant akių škarėlę, jog vos tik nosies galiukas buvo matyti, sūnus akių pakelti nedrįstas, — abu nenoriai, lyg tingėdami, sėmė iš dubens pienu atmiestas kruopas.

Grigienė valgis nelindo į gerkle, ir ašaros veržėsi į akis, nors iš visų jėgų stengėsi, kad vyras to nepastebėtų. Net prakalbinti mėgino vyrą ir sūnų, bet nei vienas, nei kitas mažiausiu neatsiliepė žodžiu.

Baigęs pusryčiauti, Grigas aplaižė šaukštą, persižegnojo ir išlindo iš užstalės.

— Surask man, motin, kelėtą maišelių, — kreipiasi į žmoną, — du tris kruopoms, miltams... O tu, drigante, — sušnairavo į sūnų: — eik, vežimą paruošk. Tik galą gerai užraizgink ir šieno prikimšk nesigailėdamas, kad būtų patogų sėdėti

tavo kralę vešiu...

Elena spruko su ašaromis iš kambario, o sūnus, pagriebęs nuo suolo kailinaičius, vos kepure nutveręs, išskubėjo per duris.

Grigas atsisėdo, stalo gale, kaip visuomet, prisikimšo pypkę, iskyklę pintį ir tylėdamas traukė dūmus.

Žmona surado maišelius ir atnešė pirkion.

— Kur manai Eleną vežti? — pasiteiravo nedrąsiai.

— Iš kur pasiemiau, ten ir vešiu — į Mizarus, pas tetą.

— Ko taip, tėve, skubi? — mėgina moteriškė sutramdyti vyrą. — Ar jau negalima poros dienų palaukti — matai, merga, kaip nuo kryžiaus nuimta.

— Niekus zauniji, motin. Ar nori laukti, kol merga tau prijuostėj dovanų atneš? — užčiaupė žmoną lūpas, susiraukė piktai, iškratė iš pypkės pelenus ir užsikiojo į juostas.

Apsivilkęs pasiėmė maišelius ir išeidamas piktai išsisiėpė:

— Pasakyk kralei, kad pasirengtu, ir greičiau...

Grigienė tik galva linktelėjo. Ji dar niekuomet, kiek prisimena, nebuvo mačiusi savo vyro tiek supykusio, nei tiek užsispyrusio.

— Pamišo senis, — pagalvojo likusi pirkioje viena ir sėdama už ratelio. — Širdis, mat, užgriuvo — su geru žodžiu dabar į jį neprieisi.

Grigienė nepaleido ratelio, bet ilgai sėdėjo,

rankas ant kelių susidėjus.

— Dievuliau mano, taip buvo ramu, taip buvo gera, ir dabar... — nebaigė ir sunkiai atsiduso.

Verpti negalėjo, kojas, rankas jai mielinio, ir krūtineje lyg katės draskėsi. Gaila buvo visų — ir Elenos, ir sūnaus, ir vyro, kuris per šitas porą dienų tiek susikrimto, jog sublogo, net paseno...

Elena sugrįžo pirkion, šventadieniškai kelionen pasirengus. Grigienė apžvelgė ją nuo galvos iki kojų.

— Šilčiau apsirengtai, dukrele, — švelniai užkalbino ją moteriškė: — kelias neartimas, o, žinai, rudens dranga...

Šitie švelnūs Grigienės žodžiai galutinai paveikė mergą. Ne atsisėdo, bet kažkaip sudribo pas stalą, atsiėmė alkūnėm ir ėmė stribiuodama, kaip mažas vaikas, raudoti, visu kūnu drebedama, kaip epušės lapas.

Grigienė nusigando, kad vyras, sugrįžęs pirkion, dar labiau neįtūžtų: žinojo, kad ašarų jis nemėgsta, nepakelia... Atsikėlė, priejo ir ėmė glostyti galvą, pečius...

— Neverk, mergele, neverk, — stengiasi raminti. — Tokia Aukščiausio Dievulio valia.

Merga atkreipė į ją ašarose paplūdusį veidą ir prisiglaudė prie krutinės. Nepajuto Grigienė, kai jai pačiai ašaros ėmė riedėti per veidus...

Pirkion sugrįžo Grigas, pasižvalgė į verkiančias moteris, susiraukė...

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

1x2 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicine Director
1736 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 2-8 darbo dienomis
Iš antrą leidimą 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 8-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencinioje telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33712
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Sostadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.

Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio progra-
ma Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLYN, 1380 banga AM, veikia sek-
madieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryto.
perduodama vėliausių pasaulinių
linijų santrauka. Be to, komenta-
rai, muzika, dainos, ir Magdūtės
Pasaka. Šią programą veda Stepo-
nas ir Valentina Minkai. Būna
reikalais kreipis į Baltic Florist —
gėlių bei dovanų krautuvę, 502, E.
Broadway, So. Boston, Mass. 02127.
Telefonas 268-0489. Ten pat gau-
namos "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir lie-
tuviškų dovanų.

Petro Rimšos

Artoljas

V. PŪTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

(Tęsinys)

Vladas Pūtvis

I kitą Trimito numerį (kurio, deja, šiuos žodžius rašant nepavyko man gauti) savo rašinėly nusiuntė ir pats Pūtvis. Rašė gana ramiais tonais, bet karšči, koji cenzūra jo straipsnėly žiauriai išbraukė. Kodėl ką tik ci-
tuotasis "Saulio" daug aštresnis rašinukas buvo praleistas visiškai nieko neišcenzūravus, man ir šiandien dar nėra aišku. Taip pat negaliu pasakyti, kodėl tuometinis Trimito redaktorius Antanas Bružas arba atsakomasis redaktorius, Pūtviu pavadotojas Mikas Mikelkevičius prie šios "Saulio" korespondencijos nepridėjo redakcijos pastabos. Kai kurie dalykai korespondencijoje yra išpūsti, kai kurie nepakankamai tiksliai pavaizduoti. Bet tas pats įvykis susijaudinusiems paskiriems liudininkams dažnai gali skirtingai atrodyti. Kiekvienam atveju, rašinėlis "Balsas įvykių" ryškiai pavaizduoja ano meto šaulių nuotaikas.

Kadangi aš pats esu Napoleono karno įvykių liudininkas, drauge su Pūtviu nuo pat pradžios iki galo dalyvaavęs organizuotoje šaulių akcijoje, čia no-

riu tą įvykį aprašyti, kaip man teko jį išgyventi.

Joninių išvakarėse, 1922 m. birželio 23 d. Kauno Šaulių Būrys į Napoleono karną atvyko rikiuotėje su vėliava. Drauge žygiavo Sąjungos viršininkas ir pirmininkas Vladas Pūtvis, kiti Šaulių S-gos centro vadovybės nariai ir taip pat brangus garbės svečias — pirmasis Trimito redaktorius kan. Juozas Tumas-Vaižgantas. Kartu žygiavau ir aš, kaip LSS-gos viršininko ir CV-bos pirmininko palydovas, nes tuomet buvau sąjungos pareigūnas — Propagandos ir Kultūros darbu skyriaus viršininkas. Organizacijos moterys šaulės šventėje nedalyvavo.

Nešauliai į šventę nebuvo kviešti ir pradžioje jų nebuvo. Nebuvo, kaip "Saulys" teisingai rašė savo korespondencijoje, ir alkoholio. Kol V. Pūtvis buvo LSS viršininku, jis šaulių su-
buviuose leisdavo tik limona-
dą. Taigi, šioje šventėje trūko
tų dviejų elementų, kurie miš-
ko aplinkoje galėjo sudaryti ne-
susipratimų ar netvarkos. Buvo
gražiai sportuojama ir kukliai
užkandžiujama savo atsineštais
užkandžiais. Visa tai vyko L.S.
S-gos vyriausios vadovybės,
spaudos atstovo-redaktoriaus ir
kunigo akivaizdoje.

Netvarką pradėjo daryti len-
kiškai šūkaudami kariai ir šan-
čių chuliganai, kurie su savimi
pritraukė ir kitos nekviestos
publikos. Mano apskaičiavimu,
"mažiausiai apie 3.000" žmonių
nebuvo prisirinkę, bet gal aš
kartais čia ir apsirinku. Kiek-
vienu atveju, minia susirinko
nemaža, o triukšmadarių grupė
stamboka.

Kai uniformuoti ir neuniformuoti triukšmadariai ir chuliganai artėjo prie šaulių, pasi-
girdo lenkiški balsai: "Mušt
juos, mušt!" ("Bie ich, bie!").
Saukė ne vien civiliai, bet ir
uniformuoti kariai. Pūtvis įsakė
Kauno Šaulių Būrio vadui į muš-
tynes nesivelti, spieštis prie vė-
liavos ir, jei reiks, ją ginti. Iš
pirmo įspūdis atrodė, kad ak-

tyviai besireiškiančių užpuo-
likų buvo mažiau, negu šaulių,
ir kad šauliams bus lengva juos
išsklaidyti, nepavartojus gink-
lo. Bet užpuolikų skaičius vis
didėjo ir nežinia kokia minios
gausybė galėjo susispiesti. Pūt-
vis galvojo, kad ir teisingiausiai
pasiegti šauliai save begindami
bus apkaltinti dėl muštynių, bet
ne užpuolikų.

Šaulių būrio vadas vykdė Pūt-
vio įsakymą ir subūrė šaulius
apie vėliavą. Tačiau palaidi ka-
reiviai ir chuliganai vis artėjo
prie susibūrusių piktai šūkau-
dami ir grasindami. Tada va-
das išpylė šaulius į grandinę ir
liepė šautuvus nukreipti į besi-
artinančius užpuolikus.

Pamačiusi jos pusėn nukreip-
tus šautuvus, publika bematant
sustojo, kiti net pradėjo bėgti
atgal ir visas susibūrimas išsi-
sklaidė, kad sunku buvo juos
įžūrėti.

Kaip tik tuo momentu tiesio-
giai ir asmeniškai patyriau, jog
iš kitų daug kartų girdėti tvir-
tinimai apie Pūtviu drąsą buvo
pilnai teisingi. Davęs įsakymą
būrio vadui ir palikęs jam ini-
ciatyvą įsakymo ribose, Pūtvis
nei nemanė slapstyti už sugu-
lusį ir grandinę šaulių šautuvų.
Nesinaudodamas būrio apsauga,
vien tik mano lydimas, Pūtvis
žengė kelis žingsnius minios pu-
sėn. Mudu sustojom tuščiame
plote, tarp minios ir pasiruoš-
usių gintis šaulių, bet taip, kad
netrukdytumėm šauliams, jeigu
jiems reikėtų atidaryti ugnį.
Prie uniformų turėjome patiki-
mus ginklus: V. Pūtvis — mau-
zerį, o aš — parabelį. Žinojome,
kad revoliucijos metu revolve-
riais nuo įsiutusių minios neap-
siginsi, tiksliai suerzinsi, bet re-
voliuciniai laikai jau buvo pra-
ėję, tad pastikėjome savo gink-
lais. Palaidi individai matė mu-
du viską atidžiai stebinius, ka-
žin ką murmėjo ir keikė, bet
prie mudviejų neartėjo.
(Bus daugiau)

Vyža duoną uždirba, batas
padirba.

— Nerasi tokio arklio, kuris
avizų neestų.

A. + A.

VYTAUTAS GIRDAUSKAS

Gyv. Marquette Parke, Chicagoje.

Mirė 1982 m. rugsėjo 10 d., 5:30 val. popiet, sulaukęs
82 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Meistuose.

Paliko mūliukę: dukterį Giedrę Girdauską, gyv. Seattle,
Washington; sesuo Stephanie Raciūnas, jos vyras Pranas,
sūnėnas Romas Raciūnas su šeima, dukterėčia Danutė Mik-
šienė su šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Vėlonis buvo vyras mirusios Aldonos.
Priklausė Savanorių Sąjungai.

Kūnas pašarvotas 2124 W. Lithuanian Plaza Court
(69th St.).

Antradienį, rugsėjo 14 d., 10 val. ryto bus lydimas iš
koplyčios į Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po
gedulingą pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero Lietu-
vių kapinėse.

Visi a.a. Vytauto Girdausko giminės, draugai ir pažis-
tami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti
jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę liks: Dukterė, sesuo, giminės.

Dėl informacijos skambinti Evans tel. 737-8600.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patartėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago

Lietuvų

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICE)

2424 WEST 59th STREET

11928 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL. 274-4418

REpublic 7-1218

BUTKUS - VASAITIS

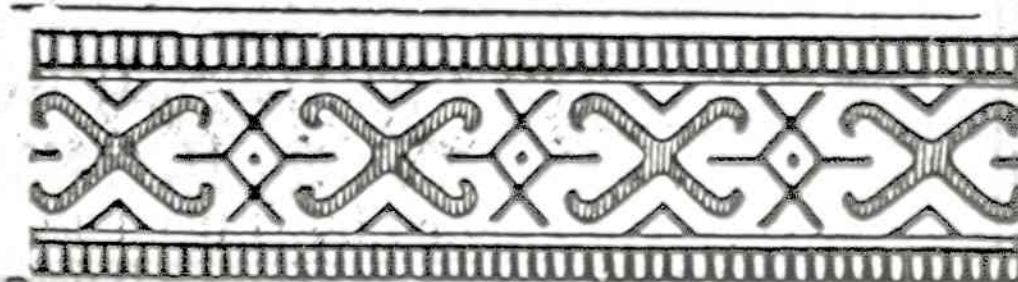
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1061

PETRAS BIELIŪNAS

4248 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 2-3478

"GEROJI NAUJIENA LIETUVIAMS" TRUMPOMIS RADIO BANGOMIS I LIETUVĄ SEKMADIENIO RYTAIS LIETUVOS LAIKU 6:45 VAL. 49 M. 6155 KHZ.

Jau kuris laikas, kaip "GEROJI NAUJIENA LIETUVIAMS", išlaikoma "Lietuvių Kopyčios", trumpomis radijo bangomis skelbiama į Lietuvą ir aplink pasaulį, kad lietuviai tiek Lietuvoje, tiek išlaikyti aplink pasaulį, galėtų išgirsti EVANGELIJĄ IR JA ITIKETI. "ATEIKITE PAS MANE VISI, KURIE VARGSTATE IR ESATE APSUNKINTI, IR AS JUS ATGAIVINSIU".
Mato 11:28.

GREENWICH M. T. (GMT) SEKMADIENIAIS 3:45 val. ryto
U.S.A. Chicago, Ill., šeštadienis 9:15 val. vakaro
U.S.A. Los Angeles, Calif., šeštadienis 7:45 val. vakaro
U.S.A. St. Petersburg, Fla., šeštadienis 10:45 val. vakaro
CANADA, Montreal ir Toronto, šeštadienis 10:45 val. vakaro
PANAMA, Panama miestas, šeštadienis 9:45 val. vakaro
LIETUVA, Vilnius ir Kaunas, sekmadienis 6:45 val. ryto
ANGLIJA, London, sekmadienis 3:45 val. ryto
ISPANJA, Madrid, sekmadienis 4:45 val. ryto
NORVEGIJA, Oslo, sekmadienis 4:45 val. ryto
RUSIJA, Maskva, sekmadienis 6:45 val. ryto

Apart trumpų bangų, "GEROJI NAUJIENA LIETUVIAMS" yra skelbiama ir per vietines radijo stotis CHICAGOJE: WCEV 1450 AM antradieniais 8:45 val. vak. per "Lietuvos Aidus", WOPA 1490 AM sekmadieniais 9:00 val. ryto per Sophie Barcus.

TRUMPAI

— Petras Šernas, iš Rockford, Ill., pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir pridėjo \$25 Naujienoms paremti bei \$5 už kalendorių. Dėkojame.

— Pauline Varneckienė, iš Prospect Heights, Ill., atsiuntė \$5 Naujienoms paremti. Ačiū.

— J. Morkūnas iš Marquette Parko, Chicagoje, užsisakė Naujienas vieneriems metams. Nuširdžiai dėkojame.

— Mary Leppa, iš Gage Parko, ir Marion Dambros, iš Marquette Parko, sulaukė gražaus amžiaus. Abi dalyvavo SLA 134-tos Moterų kuopos susirinkime ir buvo pagerbtos. Linkime joms sulaukti šimto metų.

— Sekantieji skaitytojai pratęsė prenumeratą metams ir pridėjo Naujienų paramai: I. Kolas, iš Merrillville, Ind. — \$8, ir N. Gailius, iš Montreal, P.Q. — \$5. Ačiū.

— Sekantieji skaitytojai pratęsė prenumeratą 6 mėn. ir pridėjo Naujienoms paremti: Petrelė Gronskienė, iš Marquette Parko — \$6, Mary Markunas, iš Newburgh Heights, Ohio — \$5 už kalendorių, ir Matilda Chopulis, iš Rockford, Ill. — \$5. Dėkojame visiems.

SAULIŲ RINKTINĖS PIKNIKAS SU MENINE PROGRAMA

1982 m. rugsėjo 11 d. 7 val. sauliai rinkomės į saulių sale pramogauti ir pasigėrėti menine programa.

Valdybos narys J. Mackonis

prieš 8 val. visus dalyvius sveikino ir pradėjo pikniką. Šia prasminga pasveikino šį mėnesį gimtadienį švenčiantį rinktinės vadovą Vl. Išganaitį, moterų vadovę M. Dabkiene, šedukienę, Janušienę. Sugiedojome "Ilgiausių metų".

Rockford saulių verdu pasveikino p. Pocius.
Po to perdavė programai vadovauti meno vadovui J. Petrauskui. F. Strolia su jaunųjų saulių grupe suvaidino puikų meno kūrinių. Jis grojo pianinu. Gražios dekoracijos, artistai puikiai ir pasigėrėtinai atliko vaidybinę ir dainos rofės. Gausiai plojome.

Kai atvykome, stalai buvo padengti, papuošti gyvomis gėlėmis apkrauti šaltais patiekalais. Vėliau jaunos merginos šeiminiškių pagamintus karštus valgius išnešėjo. Be to, mes ir iš baro šio to stipresnio atsinešėm.

Po vaišių prasidėjo šokiai. Grojo saulių orkestras. Aukštuolis su armonika akompanavo dainininkams prie jo stalo. Jaunųjų artistų grupė kartkartėmis užtraukdavo dainą.

Visi buvome sužavėti šauniu pikniku ir menine programa.

Mes išvykom 12 val. Jau publikos buvo praretėję. Manau, mėgėjai šoko ligi vėlumos. Dalyvavo per 200 asmenų. Bilietų kaina \$10.

K. P.

ATEINA IZRAELIO IR PAGONIŲ TEISMAS

"Kada Žmogaus Sūnus ateis su savo garbe ir visi angelai su juo, tada Jis atsisės į savo garbingą sostą. Jo aikštyje bus surinktos visos tautos, ir Jis juos atskirs vienus nuo kitų, kaip pie-muo atskiria avis nuo ožių; Jis pastatys avis savo dešinėje, o ožius — kairėje. Tuomet karalys tars tiems, kurie bus dešinėje: 'Eikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite jums nuo-

pasaulio įkūrimo priuostą karalystę.' Tuomet Jis tars ir tiems, kurie bus kairėje: 'Eikite nuo manęs praeikite, į amžinąją ugnį, pritegtą velniui ir jo angelams.' Mato: 25:31-34, 41.

Pasiklausykite šios radijo programos šiandien 8:45 val. vakare banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus".

Sekmadienį per Sophie Barcus radiją, 9 val. ryto, banga 1490 AM išgirsite "Pakilimas akimirksnyje".

Parašykite laišku. Prisiųsi-me knygelę "Kaip atgimti iš naujo". Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454.

Nikaragva bijo, kad kaimynai nesiveržtų į jos teritoriją. Tada subyrėtų dabartinė vyriausybė, neturinti pritarimo žmonių tarpe.

Alia Sochovsky nori išva-žiuoti į Izraelį su savo vyru Leo-tyliai.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

High Interest Rates
Paid on Savings

Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES

ESLIC
Equal Housing Lender

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanuskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą — \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — \$4.00
Minkštais viršeliais, tik — \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTĖ KULTūra — ŽIAUROS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik — \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Home, Land — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis. medinis, Brighton Parke. \$39,500. Savininkas duoda paskolą.
2 po 4-ris. medinis, įrengtas sklepas. 72-ros ir Campbell. \$39,000.
6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis ga-ražas. \$17,600 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens.
Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY
2951 West 63rd Street

REPAIRS — IN GENERAL
Ivairūs Taisymai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS
BEI KROSNIS.
Herman Dečkys
Tel. 585-6624

"LIUCIJA"

Miko šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali dau-padėti teisininko Prano ŠULO paruošta — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.
Knyga su formomis gauna-ma Naujienų administracijoje.

Kunigas klausia mažo Myko-liuko:

— Kokią nuodėmę papildė Adomas?
— Jis suvalgė uždraustą vai-sių.
— O kaip jis tapo nubaus-tas?
— Turėjo apsigyventi su Jie-va, ir apsigyventi už rojus sienų.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Tortu Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sažiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-86 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas pensinio-kams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4445 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiamo ir taisomo visų rūšių stogus. Už darbą garan-tuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laiskrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. R.Epublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės pra-symai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY
M. Zapella, Agent
3204 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60442, 424-8454
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KI-TUS PARAGENK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS 619 puslapių, kietų viršelių knyga KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608